

Liberpensulo

Oficiala Gazeto de la Internacia Ligo de Liberpensuloj

Estraro de Internacia Ligo de Liberpensuloj: Prezidanto: *C. F. Everts*, Alb. Cuyp-Str. 169, Amsterdam (Holando). Vicprezidanto: *Gustav Weigel*, *Bodenbach-Peiperz 14* (Ĉekoslovakio). Sekretario: *Kurt Hubricht* (Adreso: vidu apude). Kunsidanto: *M. Bartzsch*, *Lochmannstrasse 4, Leipzig-Stötteritz* (Germanio). Landrepresentantoj: Adresojn vidu sur lasta paĝo.

Sekretariejo: *Kurt Hubricht*
Mariannenstrasse 22, I.
Leipzig - Neustadt (Germ.)
Poŝtĉeka
numero: 43808 Leipzig

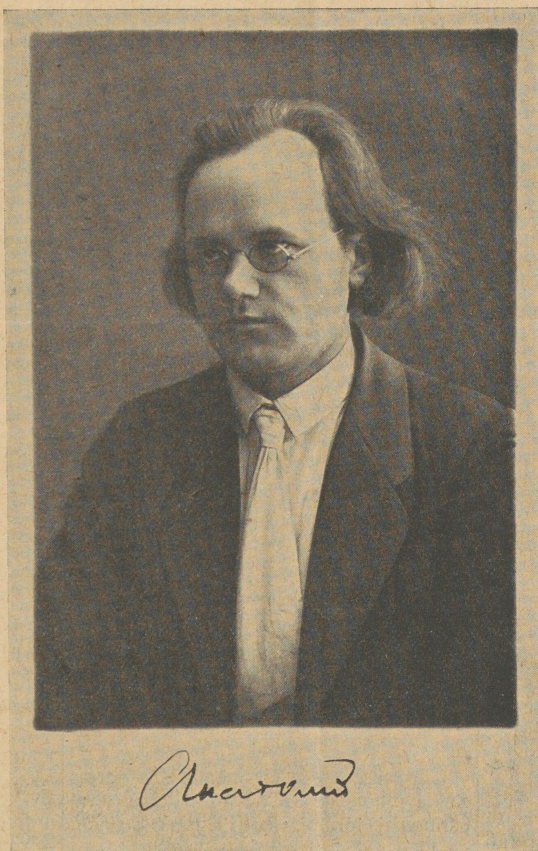
Por membroj senpage. La kotizo por la Ligo estas laŭ plaĉo, sed minimume gmk. 2.— aŭ sama valoro. Manuskriptojn bonvolu sendi al la gazetkomitato. Adreso: S-ino *T. Sujadinova*, 3 Fonthill Road, London N 4 (Anglio). Represo de artikoloj permesata nur se oni citas la nomon de nia gazeto. Sendu du pruvekzemplerojn.

Religio de Saĝeco

komenciĝis meze de revolucia renverso en Rusio, kiam ĉiuj antaŭaj valoroj perdis sian valoron. La gvidantoj de ĉi tiu religio eliris ĉion taŭgan kaj homan el antaŭaj valoroj, eljetis ĉion fantazian kaj eliris al la homaro kun prediko, celanta revoluciigi la homan spiriton kaj humanigi la homaron. Ĝiaj apostoloj sonoris sian alvokon laŭlonge la rivero Volga, en Kaŭkazio kaj tra la tuta norda parto de la Nigra maro. Ili vokas por Penso, Belo kaj Forto. Apostolado, misiado kaj starigo de kolonioj estas la agado de la Religio de Saĝeco. La apostoloj vojaĝas de urbo al urbo kaj de estradoj donas sian mesaĝon al amaso. La misiistoj restas en siaj lokoj de loĝado kaj formas staciajn ĉelojn. La koloniistoj kuniĝas kaj formas koloniojn meze de maro homara. En tiuj kolonioj vivos nur anoj de tiu religio. La kolonio, kiu estas apud Leningrado, estas la centro de tiu movado. Ĝia devizo estas: "*Komprenu, Akceptu, Manifestu.*" Homo komprenas per cerbo, akceptas per emocio kaj manifestas per ago. Sur ĝia statuto staras:

Paragrafo IX. Religio de Saĝeco estas religio sen dio, sen kredo en postmorta vivo aŭ mirakloj. Paragrafo X. Religio de Saĝeco estas kulto de Intelekt (penso), kulto de Emocio (belo) kaj kulto de Volo (forto). Paragrafo XII. Religio de Saĝeco estas neevitebla ŝtupo al Superhomaro.

La fondinto de la Religio de Saĝeco

estas *Anatolio*, filozofo-individualisto. Kovri la mondon per reto de ĉeloj de tiu religio li celas. Li vokas al ĉiuj, kiuj vidas en "ekcelsior" individuoj la estonton de *supera homaro*, skribi al li. *Anatolio* estas alprenita nomo de la filozofo, kiam li suriris sian apostolan vojon. Nun — Esperantisto kaj membro de nia Ligo. Adreso: *Anatolio. Samopomoŝĉ. Leningrad. USSR.* *T. Sujadinova-Yelland.*

Mi — Anatolio

(Elĉerpaĵo el 84 paĝa verko "La tri Verroj")

Mi — Anatolio, ido de la homaro. Kaj mia vorto estas ne de mi, sed de la homaro kreinta min.

De generacio al generacio transdoniĝis la sentoj kaj pensoj de miaj antaŭuloj; ree kaj ree falis en ruinojn la altaroj al antikvaj dioj, kaj ree oni edifadis al novaj.

Kaj suferis la homaro, miaj antaŭuloj, ĉasante el koroj siaj la antikvajn diojn; kaj per ekstazo pleniĝadis ilia koro, kiam ili trovis novajn, pli superajn.

Kaj transdonis al mi miaj antaŭuloj la memoron pri siaj suferoj kaj siaj ekstazoj.

Amon al tiu homaro, kiu kreis min tra suferoj kaj ekstazoj.

Ne reviviĝos por mi la dioj de mia primitiva prapatro; ĉar entombigis ilin miaj antaŭuloj ne por tio, ke mi, ilia malproksima posteluo denove veku ilin al vivo.

Lume brilas en mia brusto la vero, elkreskinta sur la tero; kaj nova templo ekstarigas sur la ruinigitaj altaroj de fantomaj dioj,

Kaj mi dediĉas mian vivon al radianta *Universo*, la sola vero, kaj ne ekzistas aliavero.

La flugilo de eterneco tuŝis min, kiam mi aŭdis en mia soleco la susurado de konstelaro. Per forto iĝis plena min spirito, kaj koro mia pleniĝis per emocio, kaj konscio per profundeeco de la mistero.

Mortis por mi la lasta ĉiela idolo, kaj ekkonceptis mi la veran dion — la *Universon*.

La lastan tavolon de polvo de sur mia animo la vento forblovis; kaj nuda mi staras antaŭ mia radianta dio.

Sendu artikolon pri la liberpenŝa movado en via lando

Kaj diris mi al mi mem: — Vi, feliĉa en via nudeco, iru kaj glori vi vian dion; trovi aliajn homojn, nudaj kiel vi, kaj tiel multobligu vian ĝojon. Ĉar ja estas viaj similuloj inter la homa idaro, kiuj serĉas vin, kiel vi serĉas ilin.

Jen iris mi trans la surfaco de la tero inter homoj, meze de la sonĝanta silento de urboj.

Kaj vidis mi la tombmontetojn, la ofertarojn kaj idolojn de antikvaj dioj, kaj la incenson en la preĝejoj.

La vizaĝoj de le preĝantoj estis lacaj; eluzita ilia spirito, ĉarmigita per vizio neekzistanta; iliaj lipoj murmuris antikvajn preĝojn al dioj ne aŭdantaj.

Kreis tiuj homoj por si diojn laŭ sia aspekto kaj loĝigis ilin ĉirkaŭ si, en montoj kaj valoj, nuboj kaj akvo.

Estis, estas kaj estos religio ĉe la homaro, ĉar ĝi estas parto de la *universo*, kaj neniam rompiĝos ligo inter la kreanto kaj ĝia kreitaĵo.

Nuda mi rigardis tra la fenestro de vivo kaj vidis mi en la *universo* nek komencon nek finon.

La fajraj gutoj, la fajr-steloj, naĝas en la fluego de la lakta vojo kun suno de nia tero, kaj en sia kuro forportas en spacon la teron kaj ĉion vivantan sur ĝi.

Antaŭ vi, mia naskinto stelara, mirinda fonto de ekzisto, mi staras. Mi — momenta ekflamo de vivo, la filo de la homaro. Premas mi min, nuda homo al via sino.

Antaŭ vi, mia stelara naskito, ne ekzistas mensogo; kaj malaperas antaŭ via vizaĝo. la suferoj de la homo.

Ankoraŭfoje mi ekflugis per miaj mensaj flugiloj ekster la vivo homa.

Jen popolo de fiŝoj kaj birdoj, reptiloj, kvarpedaj bestoj, rodbestoj, formikejo; oni ĉie konstruas ion tre gravan, — sian efemeran vivon.

Kaj pleniĝis koro mia je amo al besto kaj birdo, fiŝo kaj kreskaĵo; kaj ekvidis mi en ili miajn junajn fratojn antaŭ la vizaĝo de la *universo*, kiu kreis min.

Benon al vi bestoj, reptiloj, fiŝoj, kreskaĵoj kaj mineraloj. Ĉar vi suferis kaj kreadis la riĉecon de via vivo, por poste transdoni ĝin al la homaro.

De vi mi havas miajn okulojn por vidi la stelaron, de vi miajn orelojn por aŭdi la sonon de vento; de vi mi havigis miajn sentkapablojn kaj mian prudenton, por kompreni la *universon* kaj ĝoje tremi antaŭ ĝi.

En suferoj vi kreadis la plej altan estaĵon — la homon. Amon mian al vi por tio, miaj malaltaj fratoj.

Ne forpuŝos mi vin pli kun fisento, ĉar mi estas ja via heredanto.

Miaj sentoj estas delikataj, mia cerbo akra. Mi ne malŝparos la heredaĵon ric-evitan de vi, sed ĝin mi multobligos.

El kreemaj penoj miaj naskiĝos nova homo, nuda homo. Kaj estos li granda kaj bela. Kaj estos li ĝojo de la vivo.

Kaj mi enpenetris mense en la profundecon de tempoj por vidi kiel vivis la homa familio.

Mi vidas la unuan tagon de homo sur la tero, kaj la vicon de centjaroj kaj milionjaroj de la vivo de homa familio, la naskito de la tero.

Laŭlonge la riveroj kaj maroj ariĝas la domoj de homoj, en rokoj, kaj kaŝas sin en arbaroj kaj rokgorĝoj. Gravan aferon faras homoj en siaj loĝejoj, ili kreas sian vivon.

Aroj da tiuj dioj pleniĝadis la infanecan cerbon de la homaro, miloj da orakoloj kaj oferistoj proklamadis la volon de neekzistantaj dioj.

Jen mi dispecigas la lastan falsan dion! kaj forpelas lin de, al li ne apartenanta, trono.

Kaj ne estas pli idolo por ŝirmi de mi la *universon* stelaran.

Kaj vidis mi la fajreron de la granda *universo* — la polveran teron, naĝanta en ĝia sino; kaj vidis mi la homaron en estinteco, estanteco kaj estonteco sur tiu kosmero — tero.

Kaj mi konceptis la misteron kaj la veran dion de la homaro.

Grandioza estas mia dio, memstara; kaj ne estas super li kreinto aŭ reganto; ĉar ĝi mem estas sia kreanto kaj portas en sino sia la vivon de la estinteco, estanteco kaj estonteco.

Mi nuda kliniĝas antaŭ la trono de vera dio — la *universo*.

Ne estas io malpermesata al mi en la palacoj ĝiaj, ĉar mi estas nur ekflamo ĝia momenta, — ido de la *universo*.

Ne dia providenco, la idolo ĉiela, kreis la tutan harmonion kaj la tutan belecon de la mondo.

Hazardo estas la plenumanto de eterne kreanta *universo*. *Hazardo* — la potenco detruanta kaj konstruanta, en sia blindeco kreas malviglan monstron kaj mirindan harmonion de formoj.

Ĉio sensenca, kruda, nmovebla pereas en la fluon de la neesto. Restas vivaj harmoniaj formoj, kaj ili trinkas akvon de vivo en la eterna fluo de estado.

La blinda hazardo naskas estaĵojn, superŝarĝitaj je organoj, kaj kun nesufiĉo da ili.

Naskas blinda hazardo homon surdan kaj homon sen racio.

Sed ĉio malharmonia kaj monstra estas nelongviva.

Kaj restas en la vivo ĉio bela, harmonia en siaj formoj kaj manifestoj.

Same la blinda hazardo dum sia petolado naskis el la mezo de simioj la unuan homon, estaĵon pli perfektan ol liaj antaŭuloj.

Kaj iĝis homo reĝo de la tero, ĉar li estas bela aperaĵo de la blinda hazardo; potenco per sia prudento, brila en sia cerbo.

Kiel fajro mortas sub la malsekeco de akvo, tiel antaŭ la fortulo la malfortulo malaperas, la monstraĵo — antaŭ la harmonio.

La vivo elpelas el si ĉion malbelan kaj tiel la *universo* iras sian vojon al beleco.

La homo havis, havas kaj havos dion — la *universon*, kiu ekzistas ekster li kaj en li.

Mi — unu el ĉeneroj de tiu senfina ĉeno vivanta.

Ĝia ekstera evoluo estas kuniĝo de familioj en triboj, triboj en klanoj, klanoj en regno, kaj fine, regnoj en unu homa familio.

Lia interna evoluo estas kresko de lia homa spirito, transira el adorado de muskola kaj glava potenco al adorado de saĝeco kaj kreemo.

La reptiloj elkreskis el si mem kaj alprenis aspekton de homoj.

Kaj estis tiuj homoj malaltaj estaĵoj; — estaĵoj, kiuj trinkis la ŝviton de la laboro; — estaĵoj, kiu dismetadis ĉie araneron; ŝtelantaj estaĵoj, rabantoj, verŝantaj sangon; — estaĵoj estingantaj lumon, avaraj al oro, sangsoifaj; — estaĵoj kun mielo sur iliaj lipoj kaj okuloj rigardantaj en la ĉielon, stultaj estaĵoj kaj ruzaj, silentaj kaj rabemaj, — homoj abomenaj.

Kaj manĝegis ili unu la alian, kaj rikoltis tie kie ili ne semis, kaj posedis tion kion ili ne kreis; kaj la tri kreemaj impulsoj de la homaro: emo al forto, emo al belo kaj emo al vero estis tenataj de ili en mallibereco sur oraj ĉenoj.

Ilia leĝo estis — perforto, ilia vivmotivo — ruzo.

Pereon al vi, vi homaj ventrorampantoj.

Pereon al vi, suĉantoj el homoj la sangon laŭ beno de viaj dioj kaj viaj diabloj.

Mi — kondamnanto de la lasta tago de tia kaduka homaro.

Mi — profeto de la unua tago de la nov-naskiĝanta homaro.

Vi kiel sklavoj finos vian vivon, kaj la volo de la saĝulo triumfos.

Kaj vidis mi: falis la landlimoj de regnoj potencaj kaj malfortaj, de venkintoj kaj de venkitoj, de aĉetantoj en sklavecon kaj de venditoj.

Ne plu estas regnoj de fortuloj nek de malfortuloj, ne plu regnoj de trompantoj nek de trompitoj.

Kaj jen vidas mi nov-naskiĝantan komunumon de saĝuloj, — el la sino de la tuta homaro eliranta: naskiĝas regno de lumo, de bono kaj feliĉo.

Eĉ minuton el sia vivo ne donas la nuda homo al ĥimeroj de postomba vivo, al mondo de ne ekzistantaj ombroj.

Kaj diras mi al tiuj, kiuj en luktado ĝemas kaj perdas siajn fortojn en senfrukta batalo:

— Vi sufokiĝas en la povo de nekzistantaj fantomoj. Kaj ju pli vi falas antaŭ ili surgenue, des pli altaj ŝajnas al vi viaj sinjoroj.

Malŝparas vi la momentojn de via tera vivo kiel gastoj, ne kiel estroj aŭ kreantoj.

Aŭdu mian klarigon vokon:

Leviĝu, kiu havas forton,

Sentu, kiu havas koron,

Komprenu, kiu havas prudenton.

Pasko

Paskaj festoj apartenas al ciklo de printempaj festoj. La vekiganta naturo post vintraj mallumo kaj suferoj elvokis kaj elvokas en homaj koroj ĝojon, kiun homo esprimas per specialaj solenoj.

Paulo donis homajn trajtojn al ĉio okazanta en la naturo. Ŝajnis al li, ke ĉirkaŭe okazas bataloj de bono kontraŭ malbono, luktoj de du malamikaj potencoj, el kiuj unu estis suno, tago, printempo, lumo, vivo kaj aliaj — nokto, malĝojo, vintro, mallumo, morto. En diversaj tempoj malsame nomiĝis ĉi potencoj, sed celo de ilia interbatalo estas ĉiam la sama. Se bona potenco nomiĝis Ormuzdo, tiam la malbona nomiĝis Arimano, se la bona nomiĝis Jahve — tiam la malbona estis tentanta serpento, kaj kiam la bona estis Jesuo, tiam la malbonan oni nomis satano ktp. Printempo estas granda venko de la bono. Vintra malbono cedas, ĉio vekigatas al vivo, floretoj elrigardas el sub la neĝo, birdoj alflugas kaj ĉirpas ĝojege. Homo aranĝas gajajn solenojn printempajn kaj ligas ilin al legendoj pri eterna batalo de malbono kontraŭ bono, lumo kontraŭ mallumo, vivo kontraŭ morto.

Printempaj legendoj kaj solenoj tiom similas unu al alia ĉe diversaj popoloj — kristanaj kaj barbaraj; kristanaj solenoj estas preskaŭ laŭvorta ripetado de tiuj de antikvaj idoloj, ke ni povas paroli ne pri diversaj religioj, sed pri unu, kiu daŭre iras tra ĉiuj popoloj kaj landoj, ŝanĝante nur nomojn de dioj. Ekzemple ĉie la simbolo de printempo estas Ovo. Ĉio vivanta naskiĝas el ovo, kaj pro tio ovo ĉiam simbolis vivon, multobliĝon, vekigon de naturo post vintra dormo.

Ofte vivdonantaj dioj estas prezentataj en ovala aŭreolo, rememoriganta pri ovo. Estas multaj bildoj de Jesuo ĉirkaŭata aŭ per nebulo ovforma, aŭ per luma aŭreolo samforma. Tiel estis pentrita hinda Budho sidanta kvazaŭ en mezo de lumiganta ovo. Cetero la tutan universon oni prezentis kiel ovon kaj parolis pri ovo de la universo. Do, Budho aŭ Jesuo, pentritaj en centro de lumiganta ovo, estas ĉefa estaĵo vivanta en ovo de la universo.

La legendo pri reviviĝo de Jesuo estis malnova eterna legendo pri bona dio — venkita de siaj malamikoj, kiu tamen ĉiun printempon reviviĝas. Tiaj reviviĝantaj dioj estis greke Adoniso, frigia Attiso kaj

egipta Oziriso — kulto de tiuj ĉi dioj estis tre disvastigata tra tuta romimperio.

Precipe interesa estas kulto de Attiso. Tiuj ĉi solenoj estis organizitaj en fino de marto. Kulto de Attiso kuniĝis kun kulto de lia patrino — Cibelio, kiu priploradis morton de sia filo. Arangoj de ĉi soleno estis jenaj: la 22. marto oni en bosko dehakis abion dediĉotan al patrino de Attiso; ĉi detranĉitan arbon oni ĉirkaŭvolvis per blankaj rubandoj kaj kronoj el violoj, poste estis alkraciata al ĝi skulptaĵo, kiu prezentis junan viron. Ĉion ĉi oni procesie portis al templo. Sekvanta tago estis tago de sanktigo de hostioj kaj nomiĝis tulilustrum. La 24. marto estis nomita la tago de sango, ĝi estis tago de komuna funebro kaj fanatikuloj pli ol unufoje vundis sin ĝis fluo de sango. Fine la 25. marto estis tago de ĝojo. Pastroj solene anoncis, ke dio reviviĝis. Oni dancis kaj kantis tiam. En ĉi tago liberigataj estas kelkaj krimuloj. Fine la 26. marto estis tago de ripozo post solenoj. Al tiuj ĉi ritoj estis iufoje aldonita solena enterigo de mortinta Attiso (lia figuro). Post tuttaga plorado pro morto de dio oni reiris kaj malfermis tombon por eltiri dion, kiu jam reviviĝis. Tiam pastroj al ĉiuj ĉeestantoj murmuris ripetadis: "Ĝoju fiduloj, ĉar jen dio estas savita kaj li savos vin de suferoj."

Ne estas necese multon diri pri tio, ke poste kristanoj akceptis ĉi ritojn anstataŭante nur la nomon de dio Attiso per Jesuo.

En Romo estis disvastigata ankaŭ kulto de dio Mitro.

Ĉi kulto tre similis tiun de Attiso. Ĉefpastro de Mitro, same kiel de Attiso, nomis sin Papa (patro) aŭ pater patrum (patro de patroj). Lia emblemo estis alta frigia ĉapo ĉirkaŭita per triobla krono, aŭ tiel nomata Tiara — ĝuste tia, kian portas nuntempe roma papo. Fine en la sama loko, kie nun staras kupolo de preĝejo de S-ta Petro en Romo iam staris sanktejo de frigia de Attiso.

Ni vidas do, ke ritoj kaj religiaj simboloj estas ja pli malnovaj ol dioj.

Jan. Hempel, lib. trad. H. Halpern, Lublin.

Potpurio en la reĝno de dio

Al enketo en iu ĉekoslovaka gazeto "Kiun el kvin personoj vi metus en la Arkeon hodiaŭ, se okazus diluvio, kaj vi estus Noa?" Bernard Shaw respondis: "Mi dronigus la tutan malbenitan homaron, kaj atendus, ke dio elpensu ion pli bonan. La homa raso estas senespera malsukceso."

Ni pensas, ke estus pli bone, se dio lasus la kreon de nova raso al iu alia. Prenu iun ajn agon, en kiu dio enmiksiĝis, ĝi estis fuŝado. Laŭ lia propra kroniko — la biblio, li fuŝis la kreon. Li mem raportas, ke homoj pace laboris en konstruo de la turo de Babelo, kaj la afero bone prosperis; li enmiksiĝis, senordigis iliajn lingvojn, kaj de post tiam la homoj murdas unu la alian, ne komprenante sin. La metodo de kuracado,

kiun li mem enkondukis, estis tute senvalora; kaj kiam $\frac{2}{3}$ de li mem venis sur la tero, li mem krucumis ĝin por kontentigi la restintan $\frac{1}{3}$. Post tio la aferoj iras de malbono al pli malbono.

Ni ne konsentas, ke oni neniuu la homan rason. Sed meti en la manojn de dio la kreon de pli kontentiga raso, estus ekstrema neprudento.

Verkisto E. Cammaerts en sia artikolo Jeane d' Arc (Jan d' Ark) skribas: "Ni ne miru, ke paŝtistino 13 jara povas diskuti problemojn ĝis nun turmentantaj la konscion de filozofoj kaj teologoj. Sanktuloj estas senescepte antaŭ tempo maturaj." Tio klarigas kial la fama 14 jara ateistino Queen Silver jam de sia 8. jaro en publikaj paroladoj pruvas sian ateistan pravcon. Ŝi estas la sanktulino, sendita de dio por pruvi la mensogon de la biblio. Legu ŝiajn gazetojn por 2 ŝilingoj aŭ du markoj germ. aŭ samvaloro, sendataj por tralego. Entute 8 numeroj. Adreso s-ro R. Wood, 1300, Elthorne Road, London, N. 19.

Niajn manojn trafis propagandiloj, eldonitaj ne de liberpensuloj, ne, sed de la Protestanta Pres-Oficejo. Tie ili denuncas siajn fratojn en kristo la katolikojn. Ili presas tie la opiniojn de famaj homoj. S-ro Walter Scott (Valter Skot) skribis, ke tiu branĉo de kristana eklezio "estas malalta degradiga superŝtiko". Dickens: "La plej abomena ilo de politika kaj socia degradigo, restinta en la mondo." Gladstone denuncas katolikojn tiel: "Eterna militanto kontraŭ progreso kaj evoluo de homa menso". Lordo Acton (ĉefa profesoro de moderna historio ĉe kembriga universitato) diras: "La papeco gvidis murdojn kaj masakrojn en la plej granda skalo, kruelo kaj plej malhumane. Ĝi estis ne nur pogranda murdisto, sed ĝi faris ankaŭ murdon la principo kaj leĝo de kristana eklezio kaj kondiĉo por savo." Dean Alford diras: "Romo estas esence pagana urbo..... Ĉio estas tiel malbona, kiel tio povas esti: ne estas publika fido, ne estas deziro por bono al la popolo, la ŝtataj oficistoj malbone pagataj, kaj, post longaj jaroj de oficado, senhelpe fordungataj; dum, subaĉeto estas senhonte praktikata en altaj lokoj." Ankaŭ multaj aliaj opinioj.

Per tio ĉiuj sciu, ke vi estas fratoj.

Evangelio.

Al sia ŝafaro la pastroj diras, ke nuna ateisto estas "en plena senespero". Ni enketis ĉe kelkaj ateistoj ĉu tio estas vera. Ni, certe, scias pli pri niaj ateistoj ol ili, kaj neniam ni renkontis "senesperan ateiston". Ili ankaŭ diras, ke estis pli facile konvinki pli fruajn ateistojn ol nuntempajn, Kompreneble, ĉiam estas pli facile havi aferon kun jam mortintaj ateistoj ol nun vivantaj. Nenio nova en tio. Nuntempa ateisto tuj demandas "Kial dio ne faras ion?"

Tute ĝusta demando. Se vere ekzistas dio, li devus fari ion. Milionoj da homoj

faras sufiĉe por li, por ke li ekzistu. Kaj li almenaŭ devus per iu faro repagi por sia subteno.

Lastatempe la atento de la mondo estis aldirita al eksedziĝa proceso en Usono. Juna aristokrato Leonardo Rhinelander postulis eksedziĝon, ĉar lia edzino ne estas dirinta al li antaŭe, ke ŝi estas nigrulino.

La universitate edukita aristokrato tute ne kapablis distingi, ke la fianĉino, kaj ŝia kirla nigra patro, ĉe kiu li petis manon de lia filino, estas nigruloj.

La juna Rhinelander estas ankaŭ kristano. Li kredas, ke dio estas patro de ĉiuj. Sed li pensas, ke dio estas blankulo.

Kiel kristano li kredas ankaŭ, ke ni ĉiuj estas fratoj. Sed li ne povas vidi, ke la nigra Alico estas lia fratino.

Oni devas nur miri kion la kristana edukado faras el filoj de riĉuloj.

La 11 milionoj da nigruloj en Usono siaflanke pensas, ke dio estas nigrulo, kio estas plej verŝajna. En siaj preĝejoj ili pentras Jesuon-nigrulo kaj Marion-nigrulino.

Kiom longe restos la nigruloj en la sama religio kun sia frato Rhinelander?

En decembro 1925 mortis pastro Fielding en Devonŝiro, Britlando, postlasinte \$ 67,691 kaj pastro Ch. Ward en Essex postlasis \$ 23,626.

Ili lasis ĉion ĉi-tie, por sekvi Lin.

Dum sia vivo ili prelegis al sia ŝafaro: "Benataj estas la malriĉuloj", kaj "Ne preparu riĉaĵojn sur la tero...", kaj ion pri la kamelo kaj la kudriltruo, kaj pri la riĉulo kaj paradizo.

La ŝafoj aŭskultis kaj palpebrumis.

Misiisto raportis, ke en lia distrikto ĉinoj soifas nun por "la Vorto de dio". Ili forportas bibliojn en granda kvanto. Lia seniluziigo estas granda, kiam li eltrovis, ke ne por savo de siaj animoj la ĉinoj tiel soifis la bibliojn, sed por savo de siaj ŝuoj. Ĉinoj eltrovis, ke biblioj, miksitaj kun certa speco de herbo, formas bonegajn sandalojn por iliaj piedoj. Ne gravas, tio ne malhelpas al misiistoj daŭrigi la raportojn pri la sukceso de la Sankta Libro.

"La Internacia Asocio de Studentoj de Biblio" dissendas propagandajn libretojn al ĉiuj, kaj al liberpensuloj. En ili estas deklarite, ke la katolikoj kaj la protestantoj iras la malpravan vojon. Ni ĉiam tion diris, sed oni ne kredis al ni. En la sama libreto oni anoncas, ke "Jesuo Kristo la Glora Reĝo kaj ekzekutiva oficisto de Jehovo-Dio jam fariĝis la laŭleĝa reganto de la mondo". Kie? — En Ameriko? Tutan jaron ni atendis aŭdi tion, ĉar en sia propagando kaj la broŝuro "Milionoj, kiuj nun vivas, neniam mortos" la juĝisto Rutherford kun la biblio en la mano pruvadis al ĉiuj, ke se ni alvivos ĝis la fino de 1925, ni neniam mortos. Ne iu junulo aŭ maljunulo plu mortos,

nek la novnaskitoj, ĉiuj vivos eterne. Jesuo estas tiam marŝanta sur la tero. Nia espero estas iom vualigita per ĉagreno, ĉar ĉerkoj tute same pasas niajn stratojn. Tre bone, ke ilia Kristo venis ne senordiginte la iron de la vivo. Ni estis iom maltrankvilaj. Ĉar en biblio ĉe Johano XV. ĉ. estas dirite, ke, kiam Kristo revenos, li estos sur la nuboj, kaj ĉiuj povas lin vidi, t. e. samtempe en la du kontraŭaj hemisferoj, ankaŭ, ke la suno, la luno kaj la steloj falas sur la teron, la mortintoj leviĝos el siaj ĉerkoj. Vi povas kompreni nian maltrankvilon pri la falo de la tuta ĉielo sur nian etan teron. Ĉiu stelo estas bolanta fajra globo, kaj ĉiu el ili estas kelkmilionoble pli granda ol nia kompatinda planedo. Do, se ili ĉiuj falos sur nian teron samtempe, kaj la suno kaj la luno, ni timis, ke ne restos eĉ unu kristano por renkonti Jesuon. Ankaŭ, ŝajne, neniu el kristanoj vidis Jesuon sur la nuboj, kiam li alvenis; almenaŭ, la raportistoj silentis. Tamen ĉio estas bona, kio bone finiĝas.

Kiam Jesuo Kristo aperis ĉe mormonoj sub la nomo Josef Smith ankaŭ la steloj, feliĉe, ne falis sur nin. La kristanoj devas ĝoji, ĉar alia kristo estas en Palestino ĉe la monto Karmel sub la nomo Baha' Alla. Ankaŭ alia Kristo en Ajabe, Japanio, sub la nomo onisabo Deguĉi. Annie Besant proklamis, ke Kriŝnamurti en Hindio estas la Kristo. Kvin kristoj marŝas nuntempe sur la surfaco de la tero; ĉiuj pursangaj veraj kristoj, neniu mensogisto. Nu, se nun la kristanoj ne pliboniĝos kun 5 kristoj, estas tempo, ke ĉiuj steloj falu sur ilin kaj englutu ilin.

Du katolikoj debatis pri tertremo en Mesina. "Kia terura afero estus Paŭ, se ni havus tertremon ĉi tie en nia malriĉa kara Irlando".

"Ni, certe, neniam havos tertremon en Irlando.

Irlandanoj estas tia preĝema popolo."

"Sed la italoj estas ankaŭ preĝema popolo. Ĉu lia Sankta Moŝto la Papo mem ne vivas inter ili. La italoj ĉiam preĝas."

"Jes, vere, sed kiu povas kompreni ilin? Kiam ili komencas kartavi en itala lingvo, kiel la benitaj sanktuloj povas kompreni kion ili bezonas. Oni ne povas kompreni ili preĝas kontraŭ tertremo aŭ petas ĝin." Jen denove bezono por Esperanto.

El Ruslando Novaj Konvertitoj

Mi forlasis la eklezion en januaro de ĉi tiu jaro. Mi vidas, ke neniu nova grupiĝo de eklezioj povas esti vivanta. Ĉiuj, egale, estas mortintaj. Krom tio, mi vidas klare, kiu ajn estu eklezio, ĝi malhelpas konstrui novan mondon sur ruinoj de burĝa ekspluatanta kulturo. Mi forlasas eklezion por doni mian servon al vere vivanta kreema laboro, kiu celas veran bonon al estontaj generacioj.

Ĉi tiun vivan kreeman laboron mi vidas en sensklavigo de homaj masoj el religiaj superstiĉoj, en kiuj tenis ilin la ekspluatantoj en sia kaptitejo, promesante feliĉan vivon post la morto. Vere benitan mondon, por estontaj generacioj, mi vidas en konstruo de paradizo ĉi tie sur la tero kaj ne en imagebla ĉielo.

Por partopreni en tiu kultura laboro mi devas multe studi. Mi petas, ke vi enskribu min, kiel studenton en la Centra Antireligia Seminario, Leningrad.

Estinta episkopo *Eugenio Belkov*.
Nun studento de Ateista Seminario. Tiu estas lia konfeso dum publika debato.

En Samaro (Sovetlando) dum antireligia debato je temo "Ĉu kredo je dio estas necesa", vorto estis donita ankaŭ al malnova-eklezia episkopo Miĥaelo. Tute trankvile, taksante ĉiun eldiritan vorton, li faris jenan konfeson antaŭ kelkmila publiko: "Dum 30 jaroj mi servis kun vero kaj sincere al eklezio kaj dio. Dum 30 jaroj mi trompadis kune kun aliaj pastroj la homojn. *Tre bone mi scias la vivon de monaĥoj ĉefpastroj kaj pastraro, — ne ĉe unu inter ili estas trovebla, kiu kredas al dio.*

Mia konscio diras al mi, ke mi ne rajtas pli longe trompadi min mem, nek aliajn. Tial publike mi ekŝigas el eklezio, el la sankta rango, kaj deprenas mian robon, kiun senskrupule mi portis dum 30 jaroj.

Post li leviĝis altranga pastro Uvarov. "Ĉion mi pripensis, prirezonis kaj konvinkigis, ke la vivo prenas nun alian vojon, ne tian, kiel mi pensis. Mi ne volas mensogi antaŭ vi. Ne estas ie dio. Li estas bezonata al ekspluatantoj. De nun mi komencas novan vivon. Publike mi ekŝigas el mia rango kaj deprenas la pastran robon."

Tiam leviĝis tria pastro Duĥovnickij, publike deprenante de si la robon kaj la rangajn distingojn, dirante:

"Mi turnas min al vi, pastro, kiu sidas en la unua vico, kaj mi diras: se vi havas eron da intelekta honesteco, se via skrupulo ne forlasis vin tute, deprenu vian robon kaj venu kun ni. Mi sentas, ke homon kiu laboras, mi ne plu rajtas trompi. De nun mi iras helpi al lia revekiĝo. Mi ekŝigas kaj deprenas la robon."

La glacio ekmoviĝas. Eŭropaj pastroj, sekvu kuraĝe viajn pli honestajn fratojn de Ruslando.

Liberpensa movado en Belgio

Estas internacia fakto, ke post la milito en pli multaj landoj la liberpensa movado malprogresis, tio ankaŭ okazis en Belgio. Tamen la preĝejoj ne pleniĝis pro tio. Tute ne. Sed estas bedaŭrinde, ke la liberala kaj la socialista partioj, kiuj konsideras sin antiklerikalulaj — kunfratiĝis kun la katolikoj; la unua kun la reakciemaj kaj la dua kun la demokrataj elementoj.

Malgraŭ la postmilita plimulto (sekve de la egala rajto voĉdoni) de socialistoj kaj liberaloj, la nereligia ĵuro kiel ankaŭ la kremaciigo ankoraŭ ne estas permesata. Pri la grava punkto en ambaŭ programoj, tio estas la apartigo de la eklezio de la ŝtato, ili jam ne klopodas.

Precipe en lernejaj aferoj, J. Destree, socialista ministro, kaj Kamiel Huysmans, antverpena socialista skabeno de publika instruado kaj deputito, estas respondaj pri la malprograsa marŝado de la neŭtrala publika lernejo. Ankaŭ la du partioj estas respondaj, ke la paroĥaj lernejoj jare ricevas milionojn da frankoj el ŝtataj, urbaj kaj provincaj kasoj malprofite al la neŭtrala instruado. Pli bedaŭrinde estas, ke la nuna nereligia plimulto faras tion, kion la plimulto da klerikaluloj en ĉambro de deputito kaj senato ne kuraĝis fari antaŭ la milito.

Post longa dormo kaj pro la ludema rolo de la du progresemaj partioj, estas plaĉe rimarki, ke en diversaj urboj kaj vilaĝoj la liberpensuloj jam ne estas indiferentaj, kaj koncentrigas la fortojn por altiri la atenton de la popolo al la danĝero kiun prezentas la klerikaluloj kaj la kredoj, por la libereco de la spirito.

Lastatempe k-do Ernest, socialista deputito, prezentis en la ĉambro de deputitoj du leĝprojektojn pri la nereligia ĵuro kaj la kremacio.

K-do Fons. Engels, malnova liberpensulo, prezidanto de societo "De Solidairen", Antverpeno, kaj socialista urbkonsilanto ludas aktivan rolon kontraŭ ĉiaj preĝejoj kaj ekleziaj projektoj.

En "De Solidairen" kaj la Esperanta rondo "La rekta vojo" niaj du antverpenaj liganoj s-ro Frans Schoofs kaj Jan Jacobs estas tre aktivaj, farante paroladojn.

Krom tio ankaŭ en "De Solidairen" s-ro D-ro Speyers, socialista skabeno, tre lerte paroladis pri evolucio, kaj ĉiam la parolintoj havis grandan sukceson. Ankaŭ en Bruxelles s-ro Douanton paroladis en societo de liberpensuloj "La Libre Pensée" pri religiaj mensogoj. Lia parolado estis lerta kaj trafa.

En Mechelen (Malines) Namur, Wilryck, Seraing, Meenen, Chaleroi, Vilvoorde, la propaganda laboro aktivigis.

Rik (Antverpeno).

Pri niaj Antaŭuloj

Por ni, nova generacio, estos granda surprizo scii, ke antaŭ la milito ekzistis tre agema Internacia Esperantista Societo Libera Penso. Ĉi tion ni eltrovis el dokumentoj transdonitaj al ni de S-ro A. Dauphin, kiu gardis ilin ĝis kiam ni vizitis lin en Parizo lastan Aŭguston okaze de la Kongreso de Fédération Internationale Sociétés de Libre Pensée.

La Societo Libera Penso estis fondita en la jaro 1907 per senlaca laboro de ĝia sekretario S-ro R. Deshays. Por havi pli da influo ĝi alfederis al la Fédération Internationale des Sociétés de Libre Pensée

kaj kunvenis dum liberpensulaj kongresoj en Bruselo, Munĥeno kaj Lisbono. Ĝi publikigis en Esperanto la verkon de batalema Niemojewski, kies originalo estis konfiskita de la cenzuristo en lia lando, kaj la lastan defendparolon de Francisko Ferrer, membro de Libera Penso, antaŭ la militista tribunalo. La societo metode propagandis nian lingvon inter la liberpensula gazetaro de ĉiuj nacioj. Ĝi ankaŭ dissendis belege presitajn flugfoliojn kaj invitojn al diversaj naciaj kaj internaciaj liberpensulaj kongresoj kaj kongresanoj, petante ke ili ĉestu festenon de Libera Penso. Leteroj pruvas, ke la societo estis priatentata de famuloj en la libera penso movado.

El bele presita cirkulero en franca lingvo dissendita al la famuloj de la lasta (antaŭ milita) internacia kongreso de la Fédération Internationale des Sociétés de Libre Pensée ni eltrovas, ke "amantoj de novaj lingvaj projektoj" ludis tiam, kiel hodiaŭ sian malpuran trukon (ruzo, artificio); inter ili aŭtoro mem de la projekto diskutis kaj debatis pri la teoria perfekteco de sia lingvo (kiu lingvo jam ne plaĉas al liaj adeptoj), kaj fortiris la atenton pri la bezono havi vivantan lingvon jam uzata praktike.

El aliaj dokumentoj estas interesa letero manskribita de D-ro L. L. Zamenhof en kiu li promesas ĉeesti la kulturen festenon de Libera penso, se li venos al la X. kongreso en Parizo.

La Societo eldonadis monatan gazeton Libera Penso, vidu n-ro 1 de Liberpensulo por ilustraĵo de unu el ĝiaj frontaj paĝoj.

Por la X. kongreso en Parizo en 1914 ĝi aranĝis belegan programon kaj estis preta prezenti al la kongresanoj teatraĵon "La sorĉistino". Cirkulero estis dissendita al diversaj liberpensaj societoj, artistoj el diversaj landoj estis invititaj al la solena festeno. Multe da laboro farita. Ĉio pro milito rompita.

Tiutempe, kiel nun, estis tre malfacile al la sekretario havigi al si kotizojn. Antaŭ la kongreso en Praha, la sekretario-kasisto S-ro Rene Deshays raportas: "Kiel kasisto mi ne plendas; ni ĝuste povas porti la ŝarĝon de ĉi tiu kongreso dank' al sindonemuloj, kiuj estas ja ankaŭ mondonuloj... mankas al ni nombro. La societo sufiĉe bone fartus, se oni povus esti sana sen karno. Estas tempo, ke ĝi perdu sian nemedieran maldikecon."

Venis la granda milito en 1914, kiu interrompis la tutan agadon kaj la societo devis ĉesi sian ekziston.

En la jaro 1919 la sekretario, S-ro Rene Deshays, transdonis ĉiujn dokumentojn kaj monon Frankoj 393 al S-ro A. Dauphin de la Centra Librejo Esperantista. Tiu tenis ĉion fidele en espero iam transdoni ĉion al la eble naskiĝonta liberpensula societo. Inter la dokumentoj estas la korespondado, membrokartoj kun adresoj kaj kotizoj, oficiala skribpapiro, adresitaj kovertoj kaj kontlibro, ĉion en bonega ordo.

Vidante, ke nia Internacia Ligo de Liberpensuloj, naskiĝinta je la fino de 1923 staras nun sur solida "butero" S-ro A. Dauphin transdonis al nia Ligo la tutan tre utilan materialon, kaj al nia sekretario transsendis la Frankojn 393.

Ni heredis en kriza momento tion, kion niaj gloraj antaŭuloj noble postlasis al ni. Nenia pli granda rekompenco povas esti al niaj unuaj batalandoj por nia afero ol ke ni marŝu en la vojo montrita de ili. Ili bonege metode laboris kaj ni povas esti fieraj pri niaj antaŭuloj. Nia posteularo rikoltos tion, kion ni semos; do, ni vokas al ĉiuj sampensuloj-semadu. Kiu havas semon uzu ĝin, elirante en la apudan kampon kaj disjetante kion vi havas.

Vi, niaj bravaj antaŭuloj, lacaj pro batalo, kie vi estas ankoraŭ vivantaj en la mondo? La laboro ankoraŭ ne estas finita. Venu, ni vokas vin, ni bezonas vian kunlaboradon, kaj ni akceptos vin kun ĝojo en la kora kaj amike malfermitaj brakoj.

T. Sujadinova - Yelland.

El la organizajoj

Aŭstrio. La Landesverein der Freidenker Salzburg (Unuiĝo de la Liberpensuloj en Salzburg) aliĝis al nia "Internacia Ligo de Liberpensuloj".

Ĉekoslovakio. La unuiĝo de la ĉekosocialdemokrataj senkonfesiuloj (sidejo en M.-Ostrau) kun 7000 membroj, propra sekretario kaj gazeto estas likvidita per la influo de la ĉeka socialdemokrata partio. Laŭ ĉi partio liberpensula societo estas superflua kaj danĝera por la partio.

Germanio. Kvankam la krizo inter la membroj de la "Komunumo de la proletariaj Liberpensuloj" estas forigita, eksigis kelkaj gvidantoj kaj fondis "Ligo de socialistaj Liberpensuloj".

La gazeto "Monista Revuo" enhavis kiel aldonon por ĝia liberpensula junularo, la memstaran gazeton "Freier Kamerad" (Libera Kamarado). En ĉi gazeto oni publikigis Esperanto-kurson; sed post kiam estis aperintaj du lecionoj la kurso ĉesis. La idistoj kiuj malamike rigardis la aferon agitis ĉe la estraro de "Monista Ligo" por forigo de ĉi kurso. Nun la estraro postulis de la redakcio de "Libera Kamarado" la forigon de la Esperantokurso. Estas kompreneble, ke ĝi sukcesis, ĉar aliaflanke oni rezignus je "Libera Kamarado" kiel aldonon por la "Monista Revuo". Tio signifus komercan malprofiton por "Libera Kamarado" ĉar tiamaniere oni perdis ĉirkaŭ 6000 da abonantoj. La esperantistoj, kiuj estas ankaŭ en la "Monista Ligo" la plejmulto, protestis kontraŭ tia agado. Sukceso: la estraro decidis la daŭrigo de la esp-a kurso.

Holando. La kongreso de la holanda liberpensula societo "De Dageraad (La Aŭroro) kongresos pentekoston en Zeist.

Landrepresentantoj

Anglio: S-ino Sujadinova-Yelland, 3 Fonthill Road London N 4.
 Aŭstrio: E. Hübner, p. Adr. "Freie Weltanschauung" (Max Tonner), Salzburg, Fürstenweg 24.
 Belgio: Jan Jacobs, Boomschen Steenweg 444, Antwerpen.
 Blankrusio: Dim. Snejko, poŝtkesto 33, Minsk.
 Ĉeĥoslovakio: S-ro Theodor Kilian, Jiráskova 317, Dolni Kounice.
 Ĉinio: Pandišo, N. Y. M. S., Lunghwa, Shanghai.
 Francio: Emil Gasse, 15 place Gambetta, Le Havre
 Germanio: vidu Estraro (unua paĝo)
 Hungario: S-ro Hugai Ferenc, Gyöngyös.
 Japanio: Joshi H. Ishiguro, Koojimachi P. O. Box 1, Tokio.
 Jugoslavio: S-ro Paskal Bogdanoviĉ, Komixa-Vis.
 Nederlando: vidu Estraro. (unua paĝo)
 Polio: Jan Zawada, ul. Kröla Leszczyńskiego 36 m. 2, Lublin.
 Rusio: Dunajev, Leningrad Gubkom Esperantistov, Smolnijprospekt 15, kv. 11.
 Skotlando: Thomas Crawford, Kelvinhaugstr. 24, Glasgow.
 Svedio: Einar Adamson, Göteborg, Box 73.
 Usono: S-ro Karl Fröding, 419, 7 th. st., Rockford, Ill.

La landrepresentantoj prizorgos la aferojn en sia lando. Ili estas ankaŭ rajtigataj alpreni kotizon.

NOVAJ TEMPOJ

Internacia pedagogia revuo
por la nova lernejo

Oficiala organo de TAGE

Tutmonda Asocio de Geistruistoj Esperantistov

Specimeno kostas 0.25 mk. g.

Mendu ĉe:

**M. Goldberg, Klemmstr. 14 p.,
Leipzig - Connewitz (Germanio).**

GAZETO "QUEEN SILVER"

Kiu scias anglan lingvon devas vidi specimenon de supra gazeto, eldonata de 15 jara knabino, unu el plej interesaj kaj instruaj liberpensaj gazetoj.

Sendu 1/4 Dolaro por specimeno al:

**QUEEN SILVER, R 4, BOX 567,
INGLEWOOD, KALIFORNIO.**

Germanoj mendu ĉe:

**KURT HUBRICHT, MARIANNEN-
STRASSE 22, LEIPZIG-NEUSTADT.**

ANONCETOJ

Ĉiu membro rajtas unufoje ĉiujare al trilinea anonceto.

Herbert Hoppe, Berlin-Britz, Germana Promenado 20 (Germ.), 19 jara, dez. koresp. pri liberpensa movado, vivreformo, vegetarismo.

M. Jagoda, Ostrolenka, Skrzyńska poczt. 3 (Polio) deziras korespondadi per leteraj poŝtkartoj kun ĉiuj landoj.

Aleksandro Korovkin, Str. de Lenin 59, Ufa (Sovet-Unio), deziras koresp. per leteroj, poŝtkartoj il. kun ĉiuj landoj. Nepre resp.

Popov, Gercenovskaja 54, Tomsk (Siberio). Mi korespondas pri liuto- kaj gitarludo, interŝanĝas muziknotojn.

V. V. Kalaŝnikov, Gruzinskij per 6, kv. 6, Nijni-Novgorod (Sovet-Unio) deziras korespondi kun ĉiuj landoj per pk. il. Interŝanĝas esperantaĵojn.

"Ateista rondeto" en nia klubo deziras korespondi kun ĉiuj landoj pri ateista movado inter gelaboristoj — precipe inter laboristinoj. — Ĉiam respondos pere de kluba esp-a rondeto. Adreso: *Leningrad, Klub im. Zinovjeva, Tambovskaja ul. No. 63, Krujok Esperanto, Sovet-Unio.*

S. B. Libermann, Odessa (Sovet-Unio), ul. Kukovskaja 29, deziras korespondi kun sendiuloj de ĉiuj landoj.

**Mendu la kolekton de
liberpensaj gazetoj**

(ĉirkaŭ 35 diversaj gazetoj).

Havebla ĉe la Ligo. Prezo: Por Germanio kaj Aŭstrio gm. 4.—, aliaj landoj gm. 5.— Poŝtelspezoj ne estas kalkulataj

Forigu nian debeton

ĉe la presisto per tuja alsendo de via kotizo. Germanoj uzu la enmetitan poŝtĉekan formularon.

Membroj pagintaj la kotizon por 1926 trovas ĉi tie glumarkon kiel kvitancon. Gluu ĝin en la membrokarton.

**FÉDÉRATION ESPÉRANTISTE
OUVRIÈRE**

177, Rue de Bagnolet — PARIS (20)

La Vĉa Kongreso de la "Fédération Esperantiste Ouvrière" okazos en Paris, dum Pentekosto (23.—24. majo). Tiu-okaze la Laborista Grupo de la Pariza regiono organizos, la 22. majo je 20 h. 30, propagandan feston, en la ĉambrego de la Kooperativo "La Bellevilloise", 23, rue Boyer, Paris XX. La labor-kunvenoj lokigos ankaŭ tie.

NEKROLOGO

En Romo de papoj kaj tiranoj la respublikanino

K-dino M.A. CAMURRI

mortis. La blinda fatalo turmentis ŝin per malrapida malsano. Ju pli ŝia korpo kadukiĝis, despli ŝia spirito fortiĝis kaj energiĝis. Ŝi forlasis sian infanecan kredon de Vatikano por adori la diinon de Libereco.

La lumo de Vero kaj la tuta poezio de altaj ideoj, elirantaj el cerboj de grandulaj mensoj, trovis afluan en la mirindan animon de nia "Romanino" Camurri.

Ploru por ĝi Ateismo, Liberpensio, Esperanto. Pri pli hela estonto la mondo ne malesperu, se inter ni vivas tiaj virinoj kiel k-dino Camurri.

MONISTISCHE MONATSHEFTE

Monatsschrift für wissenschaftliche Weltanschauung
und Lebensgestaltung

Herausgegeben vom Deutschen Monistenbund.

Schriftleitung: Hamburg 36, Klein Fontenay 1

Aus dem Kreise der Mitarbeiter:

Dr. h. c. Graf von Arco / Berlin; Prof. Dr. M. H. Baegle / Nürnberg; Prof. Dr. Paul Beck / Leipzig; Dr. K. Bornstein / Berlin; Dr. Max Deri / Berlin; Landgerichtsrat E. Dosenheimer / Frankenthal; Pastor Emil Felden / Bremen; Professor Dr. A. Forel / Yverne; Dr. Adolf Franck / Briesen; Rudolf Goldscheid / Wien; Prof. Dr. Th. Hartwig / Brünn; Dr. A. Heilbronn / Berlin; Prof. Dr. J. Herrmann / Stuttgart; Prof. Dr. E. Hertlein / Heilbronn; Rektor G. Höft / Hamburg; Otto Janssen / Gera; Dr. A. Kammerer / Wien; Dr. Paul Krische / Berlin; Dr. John Mez / New-York; Prof. Dr. J. Petzold / Berlin; Dr. Richard Rahner / Gaggenau; Prof. Dr. Robert Riemann / Leipzig; Louis Satow / Hamburg; Prof. Dr. Heinrich Schmidt / Jena; Dr. Max Seber / Dresden; Dr. Helene Stöcker / Berlin; Prof. Dr. P. G. Unna / Hamburg.

Die Monistischen Monatshefte sind die führende wissenschaftliche Zeitschrift der freigeistigen Bewegung der Deutschen Republik

Vierteljährlich 1.50 M. Einzelnummer 0.50 M. Probenummer kostenfrei.

Monistische Bibliothek

Die bisher erschienenen 41 Hefte dieser Schriftenfolge geben ein ausgezeichnetes Bild von Zweck und Ziel der monistischen Bewegung. Sie bilden ein vorzügliches Rüstzeug für den Weltanschauungskampf der Gegenwart.

Hamburger Verlag G. m. b. H., Hamburg 36, ABC-Strasse 57